

B5.3 Přívalová povodeň

1. CHARAKTERISTIKA KRIZOVÉ SITUACE NA ÚZEMÍ ORP MARIÁNSKÉ LÁZNĚ

Jedná se o povodně způsobené krátkodobými intenzivními srážkami zpravidla lokálního charakteru, avšak s katastrofálními důsledky. Specifikem přívalových povodní je jejich praktická nemožnost předpovědi. Jsou způsobovány dešti, které zasahují zpravidla malé území a často nejsou včas zaznamenány srážkoměrnou sítí.

Identifikaci nebezpečí vzniku přívalových povodní v území ORP Mariánské Lázně se věnuje analýza „Riziková území při extrémních přívalových srážkách“ zpracovaná v roce 2012. Výstupem této analýzy je vymezení kritických bodů a přispívajících ploch.

Kritický bod je na průsečíku hranice zastavěného území obce a údolnice (vodní tok nebo dráha soustředěného odtoku, která je mimo dešť suchá). Přispívající plocha je povodí, jehož uzávěrový profil je tvořen kritickým bodem (veškerá voda, která během srážky spadne na území přispívající plochy, dotече až do místa kritického bodu a následně vnikne do intravilánu, kde může způsobit škody). Každému kritickému bodu odpovídá právě jedna přispívající plocha.

1.1. Stručná charakteristika krizové situace

Vydatné přívalové srážky spojené s četnými výstrahami ČHMÚ a vznikem sekundárních krizových situací mohou eskalovat v potřebu vyhlásit stav nebezpečí hejtmánem KK, přičemž lze očekávat vyhlášení stavu nebezpečí i v dalších krajích ČR.

Mezi faktory ovlivňující rozsah krizové situace patří zejména množství srážek, velikost přispívající plochy a retenční schopnost krajiny.

Skutečnosti indikující, že vzniklá situace je krizová:

- Přímé ohrožení životů, zdraví a majetku osob a potřeba rozsáhlých záchranných nebo zabezpečovacích prací,
- reálné nebezpečí vzniku sekundárních krizových situací a ohrožení kritické infrastruktury.

Skutečnosti urychlující průběh, zesilující dopady krizové situace, případně způsobující, že krizová situace trvá a nedaří se ji stabilizovat a vyřešit:

- Trvání působení příčiny nebo původce krizové situace,
- kumulace působení dalších rizik a ohrožení, vznik sekundárních krizových situací,
- značný rozsah sil, prostředků a zdrojů potřebných k reakci na krizovou situaci a k likvidaci jejích následků.

Skutečností indikující, že vzniklá situace přestává být krizová:

- Míra ohrožení povodní bude vykazovat známky bez ohrožení, bude malá nebo nízká.

1.1.1. Místa možného výskytu

Celkem je na území ORP Mariánské Lázně identifikováno 30 lokalit (přispívajících ploch a kritických bodů) se zvýšeným nebezpečím.

Jednotlivé lokality jsou podle potenciálu nebezpečí vzniku přívalové povodně a zranitelnosti intravilánu pod kritickým bodem zařazeny do kategorií rizikovitosti (vysoce riziková lokalita, středně riziková lokalita, málo riziková lokalita).

Pro účely ošetření rizika přívalové povodně se uvažují zastavěná území obcí pod kritickým bodem.

Tab. č. 1: Přehled vysoce rizikových lokalit v Karlovarském kraji

Ohrožené území pod kritickým bodem		Souřadnice kritického bodu	
ORP	Obec (katastrální území)		
Mariánské Lázně	Velká Hleďsebe	N 49.965231°	E 12.652826°
Mariánské Lázně	Mariánské Lázně	N 49.980033°	E 12.707519°

Obr. č. 1: Přehled kritických bodů v ORP Mariánské Lázně

1.2. Předpokládané dopady krizové situace

1.2.1. Životy a zdraví osob

- Ohrožení života a zdraví osob, příp. pohřešování osob, které se nestačily evakuovat,
- psychické poruchy (např. posttraumatická stresová porucha), skepse (např. pochybování o účinnosti přijatých opatření), situační panika (např. při nedostatku vody a potravin),
- únik nebezpečných látek (dráždivých, toxických) do vod nebo ovzduší a jejich šíření.

1.2.2. Životní prostředí

- Zničené životní prostředí ve velkém rozsahu (silné nánosy bahna, trosky),
- hrozba vzniku epidemií, epizootií a epifytií (kadávery zvěře, domácích zvířat, tlející organické látky a úniky nebezpečných chemických látek),
- náročná obnova životního prostředí s ohledem na priority obnovy,
- narušení rovnováhy přírodních ekosystémů krajiny,
- složitý návrat flóry a fauny do původních lokalit včetně obnovy chráněných území.

1.2.3. Sociální oblast

- Omezení sociálních služeb v postiženém území,
- nutnost informovat postižené obyvatelstvo o možnostech a způsobech čerpání ze sociálního systému,
- problémy s pojišťovacími službami (ztráta osobních dokladů, pojistných smluv, atd.),

- nárůst požadavků na zdravotní a psychosociální péči o postižené osoby,
- problémy v domácnostech (přerušení dodávek elektrické energie, poruchy linkového spojení),
- destabilizace bezpečnosti a veřejného pořádku – nerespektování nařízených opatření.

1.2.4. Ekonomická oblast

- Zničení nebo poškození majetku, budov, výrobních kapacit a infrastruktury,
- nedostatek energií, prostředků a služeb na postiženém a okolním území,
- ekonomické ztráty v důsledku zastavení výroby, ztráty zaměstnání (zničení a poškození výrobních a zemědělských kapacit, zařízení služeb),
- uplatňování náhrad za vzniklé škody (nárůst pojistných událostí povede k nárůstu pojišťovacích sazeb),
- zvýšení poptávky po úvěrech za účelem obnovy staveb (výrazný nárůst může vést ke zvýšení úrokových sazeb),
- ztráty u drobných pěstitelů, zahrádkářů a chovatelů.

1.2.5. Odvětví kritické infrastruktury

Sektor	Oblast – nefunkčnost	Dopady
Energetika	Elektrická energie	Přerušení nebo snížení výkonu energetické soustavy, možné i dlouhodobé výpadky v dodávkách elektrické energie.
	Teplo	Přerušení dodávek tepla v důsledku poškození liniových staveb.
Vodní hospodářství	VD a toky	Nefunkčnost přepadu a odtoku v důsledku zanesení.
	Voda	Odstavení vodních zdrojů, systémů zásobování vodou v důsledku zanesení. Přerušení nebo omezení dodávek pitné vody.
Potravinářství a zemědělství	Zemědělství	Znehodnocení zemědělské produkce v důsledku nepříznivých klimatických podmínek. Hrozící mimořádně silná eroze půdy při výskytu přívalových dešťů po obdobích sucha.
Zdravotní péče	Zdravotnická zařízení – přístroje a zařízení	Snížená dostupnost domácí zdravotní péče v důsledku narušení dopravní infrastruktury. Zvýšené nároky na psychosociální péči za extrémních klimatických podmínek, zejména u postižených živelnou událostí. Zhoršené hygienické podmínky, výskyt epidemií.
Doprava	Doprava a přeprava	Omezení nebo zastavení silniční a železniční dopravy, komplikace v provozu na silnicích a železnicích (uvíznutí dopravních prostředků – překážky na komunikacích).
	Řízení pozemního provozu – semaforey, výhybky	Vyřazení z provozu elektronických zabezpečovacích zařízení a světelné signalizace na silnici a železnici.
Komunikační a informační systémy	Vysílače – telefonní operátoři, internet, televizní a rádiové vysílání	Přerušení telefonního spojení. Omezení nebo nefunkčnost internetu, datových služeb, rádiové komunikace a navigace, televizního a rádiového vysílání.

	Informační systémy veřejné správy	Omezení nebo nefunkčnost informačních systémů a databází.
	Poštovní služby	Omezení nebo nefunkčnost poštovních a doručovacích služeb.
Bankovní a finanční sektor	Bankovníctví	Omezení nebo nefunkčnost bankovních služeb a realizace bankovních operací. Znemožnění výběrů hotovosti z bankomatů. Nefunkčnost elektronických pokladen.
Nouzové služby	Tísňové volání	Omezení nebo nefunkčnost mobilní sítě.
	Složky IZS – komunikace uvnitř IZS, koordinace složek IZS, činnost složek IZS,	Omezení a zkomplikování činnosti HZS ČR a JPO, Policie ČR, obecní policie, ZZS a Armády ČR. Zvýšený počet výjezdů složek IZS.
	Varování a informování obyvatelstva	Omezení nebo znemožnění komunikace s televizními a rádiovými stanicemi.
Veřejná správa	Úřady, veřejné instituce – činnost	Omezení činnosti úřadů a Českých pošt. Problémy s vyplácením sociálních dávek a důchodů.
Odpadové hospodářství	Čistírny odpadních vod	Omezení nebo zastavení provozu čistíren odpadních vod.
	Svoz odpadu	Omezený svoz odpadu v důsledku narušení dopravní infrastruktury, jeho kumulace v obcích.

1.3. Výčet sekundárních krizových situací, které mohou vzniknout jako důsledek vzniku této krizové situace

- Narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu,
- technické a technologické havárie velkého rozsahu,
- znečištění vody, ovzduší a přírodního prostředí haváriemi velkého rozsahu,
- narušení dodávek plynu a tepelné energie velkého rozsahu,
- narušení funkčnosti dopravní soustavy velkého rozsahu,
- narušení dodávek potravin velkého rozsahu,
- narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu,
- narušení funkčnosti veřejných telekomunikačních vazeb velkého rozsahu,
- narušení funkčnosti veřejných informačních vazeb velkého rozsahu,
- epidemie – hromadné nákazy osob, včetně hygienických a dalších režimů,
- narušení zákonnosti velkého rozsahu.

2. OPATŘENÍ K ŘEŠENÍ KRIZOVÉ SITUACE, VČETNĚ STANOVENÍ ODPOVĚDNOSTÍ

2.1. Síly a prostředky nezbytné pro řešení krizové situace

Níže uvedené subjekty plní úkoly a povinnosti:

- ČHMÚ – meteorologická a hydrologická předpověď ČHMÚ.
- SSHR – poskytování zásob pro humanitární pomoc, zabezpečení prostředků pro obnovu sjízdnosti dopravních cest, vyprošťovací technika z pohotovostních zásob atd.
- Zdravotnická zařízení – zabezpečení zdravotní péče včetně lůžkových kapacit.
- ZZS – poskytování přednemocniční neodkladné péče postiženému obyvatelstvu, převoz postižených na specializovaná pracoviště nemocnic.

- HZS – Ochrana životů a zdraví obyvatel a majetku v době extrémních klimatických podmínek a poskytování účinné pomoci při mimořádných událostech.
- PČR – zajištění ochrany osob a majetku, veřejného pořádku, předcházení trestné činnosti, plnění úkolů podle trestního řádu a dalších úkolů na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti.
- Armáda ČR – poskytnutí SaP v souladu s Ústředním poplachovým plánem IZS.
- Humanitární organizace – poskytování materiální, psychosociální nebo finanční pomoci.
- Hromadné informační prostředky – zabezpečení uveřejnění informací o vyhlášeném krizovém stavu a nařízených krizových opatřeních při krizových stavech na základě žádosti orgánů krizového řízení.
- Správci dopravních cest – údržba, zajištění sjízdnosti dopravních silničních a železničních cest.
- [Seznam předpokládaných nezbytných dodávek pro řešení krizové situace.](#)

2.2. Přehled dokumentace využitelné pro řešení krizové situace

Krizový plán ORP Mariánské Lázně

- Plánovaná činnost subjektů podílejících se na řešení krizové situace je řešena v kartě opatření **OP03.1 Přívalová povodeň**.
- Pro řešení krizové situace lze z KP ORP Mariánské Lázně využít dále zejména přehled právnických a podnikajících fyzických osob, které zajišťují plnění opatření vyplývajících z krizového plánu, přehled krizových opatření a způsob zajištění jejich provedení, plán nezbytných dodávek, způsob plnění regulačních opatření a plán spojení.

Výpisy z Havarijního plánu Karlovarského kraje

- Výpisy z plánů konkrétních činností pro varování, evakuaci a nouzové přežití v ORP Mariánské Lázně jsou dostupné v části C5 KP ORP Mariánské Lázně.

Povodňový plán Karlovarského kraje

- Hlásné profily
 - http://webmap.kr-karlovarsky.cz/dpp/pub_CZ041/ (Věcná část → Předpovědní a hlásná povodňová služba → Hlásné profily a srážkoměry)
- K řešení krizové situace lze využít zejména grafickou část Povodňového plánu KK.

2.3. Informační zdroje využitelné při řešení krizové situace

- Popis aktuální meteorologické situace na území ČR je k dispozici na webových stránkách ČHMÚ:
 - <http://portal.chmi.cz/>
- Hlásná a předpovědní povodňová služba:
 - http://hydro.chmi.cz/hpps/main_rain.php?mt=ffg
- Riziková území při extrémních přívalových srážkách:
 - <http://webmap.kr-karlovarsky.cz/rizikovauzemi/>
- Povodí Ohře, s. p. – Srážky
 - <http://sap.poh.cz/portal/Srazky/cz/PC/CelkovaMapa.aspx>
- Povodí Vltavy, s. p. – Srážky
 - <http://www.pvl.cz/portal/Srazky/cz/pc/CelkovaMapa.aspx?data=1>
- Povodňový informační systém
 - <http://www.povis.cz/html/>

2.4. Komunikace a předávání informací při řešení krizové situace